

David Cay Johnston

The Making of Donald Trump

Vertaald uit het Engels
door Bookmakers

Ambo|Anthos
Amsterdam

Proloog

Toen Donald Trump in juni 2015 in de lobby van de Trump Tower uit de lift stapte om live voor alle grote nationale televisiezers zijn kandidatuur voor het presidentschap van de Verenigde Staten bekend te maken, beschouwden bijna alle aanwezige journalisten dat als een door ijdelheid ingegeven prestigeproject.

Ik niet.

Ik zit sinds mijn achttiende in de onderzoeksjournalistiek. Ik heb feiten boven tafel gekregen, voor wetswijzigingen gezorgd en in het algemeen veel onrust gezaaid als verslaggever van de *San Jose Mercury*, de *Detroit Free Press*, de *Los Angeles Times*, *The Philadelphia Inquirer* en tot slot *The New York Times*.

Van begin af aan ben ik mijn eigen gang gegaan en heb ik zelf bepaald waarover ik wilde schrijven. Ik was een beetje een vrijbuiters op de redactie, die met veel dingen wegkwam omdat mijn verhalen de lezer interesseerden en mijn onderzoeken resultaten opleverden: een omroeporganisatie die uit de ether werd gebannen vanwege nieuwsmanipulatie; een onschuldige man die aan een leven in de gevangenis ontsnapte nadat ik de echte moordenaar met zijn daad confronteerde; voormalig topman van General Electric Jack Welch die zijn pensioenregeling moest terugdraaien; de onthulling van politieke spionage en misdaden door het Los Angeles Police Department, in combinatie met heimelij-

ke beïnvloeding van de Amerikaanse politiek door buitenlandse agenten. Bij mijn laatste krant won ik de Pulitzer Prijs; ik had zoveel trucs om de belasting te ontduiken en zoveel mazen in de wet onthuld dat een vooraanstaand hoogleraar fiscaal recht me het ‘feitelijke hoofd belastinghandhaving van de Verenigde Staten’ noemde.

In 1987 raakte ik geïnteresseerd in het onderwerp casino’s, na de uitspraak van het hooggerechtshof dat inheemse Amerikanen het recht hadden casino’s te bezitten. Ik was er zeker van dat dit overal in de vs zou leiden tot een wildgroei van casino’s – maar dan grotendeels in handen van het grote bedrijfsleven. Voor het eerst in mijn leven solliciteerde ik naar een baan. *The Philadelphia Inquirer* zag wel wat in mijn idee en in juni 1988 verhuisde ik naar Atlantic City.

Een paar dagen later ontmoette ik Donald Trump.

Hij maakte op mij de indruk van een soort moderne P.T. Barnum die kaartjes verkocht voor een hedendaagse versie van de Feejee Mermaid, de ‘authentieke’ zeemeermin uit Fiji die in Barnums circus werd tentoongesteld. Trump was vol van zichzelf. Ik hoorde al snel van anderen in de stad dat Trump niet veel wist van de casinobusiness, en ook niet van de spelregels. Dat bleek belangrijk te zijn, zoals in twee hoofdstukken aan het eind van dit boek duidelijk zal worden.

In de bijna dertig jaar die sindsdien zijn verstreken heb ik Trump intensief gevolgd. Ik heb zijn zakelijke beslommeringen nauwlettend in de gaten gehouden en hem verschillende malen geïnterviewd. In 1990 bracht ik aan het licht dat hij, in plaats van miljarden waard te zijn zoals hij zelf beweerde, in feite een negatief vermogen had en slechts op het nippertje aan een chaotisch faillissement wist te ontkomen doordat de overheid zijn kant koos en niet die van de banken, zoals u zult lezen.

Voordat de technologie het mogelijk maakte bestanden te digitaliseren had ik al een enorm archief met stukken over Trump

opgebouwd, zoals veel onderzoeksjournalisten dat doen met onderwerpen die hen interesseren. Ik had zoveel dozen vol documenten over Trump en andere prominente Amerikanen – onder wie Barron Hilton, Jack Welch en commissaris Daryl Gates, het hoofd van de politie in Los Angeles – dat ik jarenlang twee garage-ruimtes huurde om alles te kunnen herbergen.

Toen Trump de Republikeinse nominatie voor de presidentsverkiezingen van 2016 won, verbaasde dat me totaal niet. Daarna heb ik keer op keer verkondigd dat de peilingen er niet toe deden, maar dat het om de stemmen zelf ging, dat de opkomst in bepaalde sleutelstaten de uitslag zou bepalen en dat Trump beslist niet kansloos was. Toch was ik net als iedereen – zelfs Trumps eigen campagne-team – verbaasd dat hij won. Aan het eind van de race stond hij er in de peilingen zeer slecht voor. Op de verkiezingsdag kwam het aan op de opkomst en kozen de kiezers in belangrijke industriestaten die traditioneel Democratisch stemden ditmaal voor Trump: Michigan, Minnesota, Ohio, Pennsylvania en Wisconsin.

Ik schreef al tientallen jaren over Trump omdat ik hem beschouw als iemand met een fascinerende persoonlijkheid die in de Verenigde Staten grote culturele invloed heeft. Al die tijd heb ik een archief over hem bijgehouden en dat regelmatig ververst. Bovendien kreeg ik via Wayne Barrett, de eerste journalist die serieus aandacht aan Trump is gaan besteden, ook de beschikking over zijn uitgebreide verzameling documenten. Hierdoor wist ik dingen die de meeste journalisten ontgingen.

Zo wist ik bijvoorbeeld dat Trump het al sinds 1985 over een presidentschap heeft. In 1988 schoof hij zichzelf naar voren als running mate van president George Bush Sr., die uiteindelijk voor senator Dan Quayle koos. In juli van datzelfde jaar zag ik hem op de Trump Princess, zijn privéjacht, de haven van Atlantic City binnenvaren, waar hij werd onthaald door een grote menigte. Een schare tienermeisjes sprong op en neer en gilte het uit

van enthousiasme alsof ze hun favoriete popster in het oog kregen. Toen Trump en zijn vrouw Ivana in de lobby van zijn Trump's Castle Casino in de lift stapten, werden ze toegejuicht door de toegestroomde menigte. Een man riep luid: 'Word onze president, Donald!'

Ik was er ook getuige van toen Trump in 2000 korte tijd meestreed om de nominatie voor de Reform Party, een marginale partij met enkele tienduizenden leden (ten opzichte van de miljoenen die zichzelf Democraat of Republikein noemen). In die korte campagne verklaarde Trump dat hij de eerste persoon zou worden die meedoet aan de presidentsverkiezingen en er nog geld aan verdient ook. Hij beweerde een miljoenendeal te hebben gesloten voor het houden van tien toespraken op motivatie-evenementen die gepresenteerd werden door Tony Robbins. Hij plande zijn campagnebijeenkomsten rondom deze evenementen, zodat zijn campagne voor het gebruik van zijn Boeing 727 zou betalen. Een klassieke Trump-actie van de man die overal winstmogelijkheden ziet, zelfs in de politiek. Weinig mensen weten daarvan.

Ook in de campagne van 2016 werd een groot deel van Trumps campagnegeld aan hemzelf betaald voor het gebruik van zijn Boeing 757, zijn kleinere straalvliegtuig, zijn helikopter, kantoorruimtes in de Trump Tower en andere door Trump-bedrijven verleende diensten. Volgens de wet is Trump verplicht charterprijzen te betalen voor zijn vliegtuigen en marktprijzen voor diensten van zijn andere bedrijven. Deze wet was bedoeld als anticorruptiemaatregel om bedrijven ervan te weerhouden producten en diensten onder de prijs aan te bieden in ruil voor politieke gunsten – een erfenis uit de tijd dat niemand zich nog voorstellen dat een zo vermogend (of vermeend vermogend) man als Trump bij zichzelf campagnediensten zou kunnen inkopen. In 2016 was het ironisch genoeg juist deze wet waardoor Trump aan zijn eigen campagne kon verdienen door goederen en diensten bij zijn eigen bedrijven in te kopen.

In 2012 kondigde Trump opnieuw aan een gooi naar het presidentschap te doen. In dat jaar werd hij door bijna iedereen als een serieuze kandidaat beschouwd, behalve door Lawrence O'Donnell van MSNBC en mijzelf. Onafhankelijk van elkaar kwamen O'Donnell en ik tot de conclusie dat Trumps campagne in dat jaar een ander doel had dan een verhuizing naar het Witte Huis. Zijn eigenlijke doel, zo luidde onze conclusie, was een verbetering van zijn contract met televisiezender NBC voor zijn sollicitatieweekshow *Celebrity Apprentice*, waarin hij iedere aflevering de beroemd geworden woorden sprak: 'U bent ontslagen.'

Toen Trump even later uit de race stapte merkte hij op dat, hoezeer zijn land hem ook nodig had in het Witte Huis, zijn televisieshow nog veel minder zonder hem kon. Op basis van die uitspraak kwamen journalisten tot de conclusie dat zijn campagne een of andere vreemde grap was geweest. En dus schonken ze hem ook weinig aandacht toen hij zich opnieuw kandidaat stelde voor de presidentsverkiezingen van 2016.

Maar ditmaal lagen de zaken anders. Trumps kijkcijfers liepen terug. Zijn programma stond op de nominatie van het scherm gehaald te worden. Voor Trump, een man die nauwgezet alle New Yorkse tabloids spelt, was er op sterven na geen erger lot denkbaar geweest dan op een ochtend geconfronteerd te worden met grote koppen op de voorpagina van de *Daily News* en de *Post*: NBC TEGEN TRUMP: U BENT ONTSLAGEN.

Meteen toen Trump in 2015 met zijn aankondiging kwam, begon ik verslag te doen van datgene waaraan de mainstream nieuwsmedia vast geen aandacht zouden besteden. Wat mij vooral zorgen baarde was dat ze zich in hun berichtgeving louter zouden concentreren op de race in plaats van eens goed te kijken naar de kandidaat zelf, die geen greintje burgerzin in zich had. Ik schreef al vroeg een stuk waarin ik eenentwintig vragen opwierp die naar mijn mening door volgers van de campagne gesteld dienden te worden. Niet een van hen deed het. Later, tijdens de

voorverkiezingen, bracht senator Marco Rubio mijn vraag over de Trump University ter sprake en stelde senator Ted Cruz mijn vraag over Trumps betrekkingen met de maffiafamilies Genovese en Gambino, kwesties die in dit boek nader aan de orde zullen komen. Maar geen journalist heeft ze ooit gesteld. Ik zal me altijd blijven afvragen wat er gebeurd zou zijn als journalisten (of zelfs enkele van de zestien kandidaten die met Trump om de Republikeinse nominatie streden) mijn vragen maanden eerder waren gaan stellen.

Dit boek is mijn poging om mensen over de hele wereld een waarachtiger beeld te geven van Trump dan het verhaal dat hij zelf heeft opgepoetst en met veel verve en vastberadenheid aan de man brengt. Trump, die zichzelf afficheert als een moderne Midas, ook al verandert veel van wat hij aanraakt in gruis in plaats van in goud, heeft de gewoontes van journalisten goed bestudeerd en weet hen beter te bespelen dan wie dan ook.

Journalisten focussen op de vijf w's: wie, wat, waar, wanneer en waarom. Voor het meeste nieuws is dat ook prima, maar het volstaat niet om inzicht te krijgen in Trump, wiens campagne en persoonlijkheid buiten de gebruikelijke patronen van de politieke berichtgeving vallen. Trump omzeilde de vijf w's met een boodschap die emotioneel moest aanslaan bij mensen die een strenge vaderfiguur als leider willen, iemand die voor zijn eigen mensen zorgt, ook al gaat dat ten koste van alle anderen. Trump definieerde zijn politieke familie als blanke Amerikanen die zich in ieder geval in naam christen voelen. Hij negeerde oproepen om de openlijke steunverklaring van de Ku Klux Klan in hun eigen blad te verwerpen (luttel dagen voor de algemene verkiezingen beweerde Trump nog in een interview voor een van de nationale nieuwszenders dat hij niet wist wie of wat de KKK was). Steve Bannon, de man die hij tot hoofd van zijn campagnestaf en later tot zijn belangrijkste strategische adviseur in het Witte Huis heeft benoemd, is een antisemiet die met zijn Breitbart-website

racisme aanwakkert en bizarre complottheorieën de wereld in stuurt (waaronder de theorie dat de Republikeinse voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Paul Ryan, eigenlijk een dubbelspion is die voor Hillary Clinton werkt).

Belangrijker is dat Trump zijn best heeft gedaan om een rookgordijn op te trekken rond zijn levenslange relaties met een grote cocaïnesmokkelaar, met Amerikaanse en Russische maffiosi en hun handlangers, en met oplichters en zwendelaars. Hij is duizenden malen aangeklaagd omdat hij weigerde zijn eigen personeel, maar ook verkopers en anderen fatsoenlijk te betalen. In verschillende steden is hij door investeerders aangeklaagd wegens fraude.

Een van de vaardigheden die Trump tot in de puntjes beheerst is zijn vermogen justitiële onderzoeken in de door hem gewenste richting te sturen of stil te leggen. Hij dreigt ook om de haverklap met juridische aanklachten om nieuwsorganisaties te ontmoedigen en te voorkomen dat ze achter de schermen kijken van de schijnbaar alwetende en almachtige man naar wie ze vaak verwijzen als *The Donald*.

Bij een van mijn eerste ontmoetingen met Trump deed ik iets waarvan ik nu zou willen dat meer journalisten het in de aanloop naar de verkiezingen van november 2016 hadden gedaan. Ik bracht een casinokwestie ter sprake waarvan Trump niet veel wist, en waarbij ik met opzet iets zei dat niet waar was, een techniek die in de onderzoeksjournalistiek op vele manieren van pas komt. Ik deed dit omdat ik van mijn bronnen in Atlantic City – en zelfs van Trumps eigen mensen – had begrepen dat hij niets wist van het runnen van een casino, op het maken van reclame en het legen van de kassa's na. Ik benaderde het gehoorde met de nodige scepsis. Dus toen ik een vraag stelde met een duidelijke fout erin over het dobbelspel craps, verbaasde het me dat Trump onmiddellijk mijn onjuiste bewering overnam en er zelfs zijn antwoord op baseerde, een beetje zoals spiritisten in belprogram-

ma's op de televisie bij de bellers naar aanwijzingen hengelen waarop ze vervolgens hun voorspellingen baseren.

Trump's gewoonte om in te haken op wat iemand anders zegt kwam ook aan het licht toen Lester Holt, de presentator van het avondnieuws bij NBC, Trump eind juni 2016 vroeg naar zijn bewering dat Hillary Clinton gedurende de hele aanval op de Amerikaanse ambassade in Benghazi had liggen slapen. Nadat Holt had opgemerkt dat het op de plek waar Clinton verbleef midden op de dag was toen de aanval plaatsvond, probeerde Trump eerst dit gegeven in zijn antwoord te verwerken om zich vervolgens uit het web van zijn gebrekkige feitenkennis een weg naar buiten te bluffen.

Degenen die betwijfelen dat het Trump ook over belangrijke kwesties aan basiskennis ontbreekt, zal ik vele voorbeelden geven. Hier is er vast een om een beeld te schetsen.

Tijdens het Republikeinse verkiezingsdebat dat in december 2015 door CNN werd uitgezonden, vroeg de conservatieve radio-presentator Hugh Hewitt aan Trump: 'Wat is uw standpunt ten aanzien van onze nucleaire triade? Waaraan zou u prioriteit willen geven?'

'Ten eerste zou ik willen zeggen dat we absoluut iemand nodig hebben die we kunnen vertrouwen, die we de verantwoordelijkheid kunnen geven, die precies weet waar hij of zij mee bezig is,' antwoordde Trump. 'Dat heeft zoveel gewicht en is zo belangrijk. En een van de dingen waar ik eerlijk gezegd nog het meest trots op ben, is dat ik in 2003, 2004 een groot tegenstander was van de inval in Irak, omdat je daarmee het Midden-Oosten destabiliseert. Ik was daartegen. Ik was er sterk op tegen. En het was bijzonder belangrijk. Maar we moeten extreem waakzaam blijven en extreem voorzichtig zijn als het om het nucleaire aspect gaat. Dat nucleaire aspect verandert de situatie. Om eerlijk te zijn had ik gezegd: vertrek uit Syrië, wegwezen daar – als de kracht van de huidige wapens niet zo groot was geweest. De kracht van die wapens is zo groot dat

we het ons niet kunnen permitteren gebieden op te geven waar we ons vijftig of zeventig jaar geleden niet druk om gemaakt zouden hebben. Toen had je nog man-tegen-mangevechten...'

Hewitt stelde zijn vraag nog eens in andere woorden: 'Maar als het gaat om de drie poten van de triade, aan welke zou u dan prioriteit geven?'

Trump antwoordde: 'Ik denk... ik denk dat het, als je het over het nucleaire aspect hebt, om kracht draait, ook om verwoesting, die is voor mij ook zeer belangrijk.'

Hewitt wendde zich vervolgens tot senator Marco Rubio van Florida, die Trump vaak had afgeschilderd als een leeg vat. 'Hebt u een antwoord?'

'Misschien moeten we eerst aan de mensen thuis uitleggen wat de triade is,' zei Rubio. 'De triade is ons vermogen als land om op drie manieren kernaanvallen uit te voeren: met behulp van vliegtuigen, met raketten die vanuit silo's of vanaf de grond worden afgevuurd, of met raketten vanuit onze nucleaire onderzeeërs.'

Dit was niet de eerste keer dat Trump een vraag kreeg over de toewijzing van gelden aan de drie verschillende methoden waarmee de Verenigde Staten kernbommen kunnen afvuren. Vier maanden eerder had Hewitt Trump dezelfde vraag gesteld in zijn radioprogramma. Trump gaf een antwoord waaruit bleek dat hij geen idee had waarover Hewitt het had. In de tussenliggende maanden had hij duidelijk geen poging gedaan deze lacune in zijn kennis op te vullen.

'Een van de belangrijkste dingen waarover we ons zorgen moeten maken is het nucleaire aspect in het algemeen,' zei Trump in Hewitts radioprogramma. 'De kracht van nucleaire, de kracht van de wapens die we tegenwoordig bezitten – en dan denk ik overigens ook aan de deal met Iran – het concept daarvan is zo belangrijk dat je een goede deal moet sluiten en wat zij hadden moeten doen is dat ze de sancties hadden moeten verdubbelen of verdrievoudigen...'

Dit boek is een weerslag van de feiten zoals ik die heb waargenomen en zoals die uit openbare documenten naar voren komen. Het zijn feiten waarvan ik verslag doe met dezelfde geconcentreerde toewijding als bij alle andere onderwerpen waarover ik in de afgelopen halve eeuw geschreven heb.

Ik heb van veel mensen de vraag gekregen waarom ik geen boek over Hillary Clinton heb geschreven in plaats van of naast een boek over Donald Trump. Het antwoord is dat ik in 1988 in Atlantic City ben beland en niet in Arkansas. Ik ken Trump, terwijl ik met Clinton of haar man nog nooit een woord heb gewisseld. Al was ze ooit als first lady woedend over mijn artikelen in *The New York Times*, waarin ik onthulde dat zij en haar man bijna tweemaal zoveel inkomstenbelasting betaalden als wettelijk nodig was. Ondanks het feit dat ze bijna tienduizend dollar per jaar uitgaven om hun belastingaangifte te laten invullen, kregen ze slechte belastingadviezen.

Eén laatste ding moet u nog in uw achterhoofd houden terwijl u dit boek leest. Het heeft te maken met de vele jonge mensen die in juni 2015 het auditorium van de Trump Tower vulden en Trump drieënveertig keer met applaus onderbraken terwijl hij het begin van zijn campagne aankondigde in een rede vol kwaad-aardige sneren naar Mexicanen, moslims en de media. Destijds vond ik dat helemaal niet passen bij Midtown Manhattan, een stadsdeel dat niet bepaald bekendstaat om zijn xenofobie of applaus voor racistische tirades. De menigte bestond ook niet uit de spontaan toegestroomde schare fans die de televisiekijkers dachten te zien. Een groot deel van de klappende jongeren bestond uit acteurs die er ieder vijftig dollar voor kregen.

De campagne die eindigde met Trumps verkiezing begon dus met bedrog en misleiding. Zoals we zullen zien wordt daarmee een patroon voortgezet dat als een rode draad door het leven en de loopbaan van Donald Trump loopt.

Familiegeschiedenis

De hechte Duitse wortels van de familie Trump gaan terug tot de door oorlogen geteisterde zeventiende eeuw, toen de familienaam nog Drumpf luidde. In 1648 vereenvoudigden ze die tot de naam die door toedoen van hun latere afstammelingen een krachtig merk zou worden.

Terugkijkend vanuit de eenentwintigste eeuw was dit in ieder geval een interessante keuze. Ongetwijfeld is Donald blij met de betekenis die *trump* in het Engels voor kaartspelers heeft: de troef overklast alle andere kaarten en levert een winnend spel op. Maar *trump* kan in het Engels ook andere betekenissen hebben, zoals een ‘bagatel’ of ‘trompetgeschal’. Als werkwoord kan *trump* ‘bedriegen of oplichten’ betekenen, maar ook ‘op onscrupuleuze wijze beramen’ en ‘verzinnen of fabriceren’, zoals in *trumped-up charges* [verzonnen beschuldigingen, vert.].

Donald Trump heeft zijn grootvader Friedrich nooit gekend; Friedrich overleed toen Donalds vader Fred pas twaalf jaar was. Maar als malafide ondernemer wierp Friedrich, die dol op geld was en het niet altijd even nauw nam met de subtiele regels van de wet, een honderdjarige schaduw vooruit over de familie Trump, bijvoorbeeld door te bouwen op land dat niet van hem was.

Friedrich Trump groeide op in een wijnbouwgebied in het Duitse Rijnland-Palts, in het stadje Kallstadt, waar hard werken

betekende dat je een dak boven je hoofd had, niet dat je rijk werd. Toen Friedrich acht was, overleed zijn vader. Toen hij in 1885 op zestienjarige leeftijd voor de militaire dienstplicht dreigde te worden opgeroepen liet Friedrich een briefje voor zijn moeder achter en deed wat miljoenen andere Europeanen met geringe toekomstperspectieven in hun eigen land ook deden: hij vertrok uit Duitsland en emigreerde naar de Verenigde Staten.

Na wat ongetwijfeld een moeizame oversteek van de noordelijke Atlantische Oceaan zal zijn geweest, dicht opeengepakt in een stoomschip, kwam Friedrich uiteindelijk aan in New York, waar hij introk bij zijn oudere zus Katherine en haar man, die beiden al eerder waren geëmigreerd.

Niet lang daarna besloot de jongeman verder naar het westen te trekken en hij belandde uiteindelijk in Seattle, waar hij een restaurant begon, The Dairy Restaurant. Er bevond zich ook een afgeschermd gedeelte dat naar alle waarschijnlijkheid dienstdeed als goedkoop bordeel, aldus Gwenda Blair, die met medewerking van de familie de geschiedenis van de Trumps te boek stelde.

In 1892 liet Friedrich zich tot Amerikaans staatsburger naturaliseren; hij loog over zijn leeftijd en beweerde al twee jaar voor zijn werkelijke aankomstdatum in New York van boord te zijn gestapt.¹ Twee vrienden vergezelden hem naar de zitting om van zijn goede karakter te getuigen. De ene was een handarbeider, de andere een man die zijn brood onder andere verdiende met het bieden van logies aan wat Blair uit beleefdheid ‘vrouwelijke huurders’ noemt.

Friedrich stond aan de wieg van veel van de familietradities van de familie Trump, maar stemmen behoorde daar bepaald niet toe.² Zijn kleinzoon Donald zou een gooi doen naar het presidentschap nadat hij bij de algemene verkiezingen in 2002 als kiezer verstek had laten gaan en hij vanaf 1989 zelfs bij geen enkele Republikeinse voorverkiezing zijn stem had uitgebracht tot hij in 2016 op zichzelf kon stemmen. Friedrichs achterkleinkinderen

waren nog minder gemotiveerd waar het hun burgerplichten betrof. Toen Donald Trumps naam in 2016 op het stembiljet van de voorverkiezingen in de staat New York prijkte, konden noch zijn dochter Ivanka noch zijn zoon Eric, beiden in de dertig, op hun vader stemmen, omdat ze vergeten waren zich als Republikeinse kiezer te laten registreren. Ze verweten de overheid dat die hun niet de kans had gegeven op het laatste moment nog de overstap te maken van onafhankelijk naar Republikeins. Maar de regels voor de voorverkiezingen, hoe ouderwets ook, waren in de 'Empire State' al vele jaren van kracht. Broer en zus hadden maanden de tijd gehad om hun registratie te wijzigen zodat ze op hun vader konden stemmen.

Een familietraditie waar Friedrich Trump wel mee begon nadat hij in Amerika was aangekomen was succes hebben en ondanks dat succes toch alsmaar meer willen.³ Friedrich verkocht zijn restaurant annex bordeel en begon een kilometer of vijftig verder naar het noorden een nieuw bedrijf. Destijds deed het gerucht de ronde dat de schatrijke Rockefeller, een familie van oliebaronnen, van plan waren in dat gebied een groot mijnbouwproject te beginnen. Op een stuk land dat niet van hem was, recht tegenover het treinstation, liet Friedrich een hotel verrijzen van het soort dat niet in de eerste plaats voor overnachtingen was bedoeld maar voor, laten we zeggen, korte actieve bezoeken. Dit bouwproject op een stuk grond dat niet van hem was vertoonde een treffende gelijkenis met de voorwaarden waaronder zijn kleinzoon Donald later het landhuis Mar-a-Lago in Florida zou verwerven: met een hypotheek die de Chase Bank schriftelijk beloofde niet bij de rechtbank te laten vastleggen.

Uiteindelijk stierf het mijnbouwproject een vroegtijdige dood; slechts weinigen vertrokken met meer geld dan ze waren aangekomen. Een van hen was Friedrich Trump, die zijn naam intussen had veramerikaniseerd tot Frederick en zich Fred liet noemen.

Toen hij hoorde over de goudkoorts in Klondike, vertrok Frederick naar het Yukon Territory in Canada. Hij was niet van plan zelf zware lichamelijke arbeid te verrichten en met een goudzeef in het ijsskoude stromende water te gaan staan; Frederick verdiende liever aan de mijnwerkers. Hij bouwde een etablissement, een bar & grill die hij The Arctic noemde. Hij verkocht er sterkedrank en bood er de diensten aan van 'dames van plezier', zoals prostituees destijds werden genoemd. Opnieuw was zijn timing perfect. Hij arriveerde toen de goudkoorts op zijn hoogtepunt was. Tegen de tijd dat het goud begon op te raken en de Royal Canadian Mounted Police zich met de gang van zaken ging bemoeien, had Fred Trump al een klein fortuin vergaard, dat hij meenam toen hij zijn biezen pakte en weer de grens overstak naar Amerika.

In 1901, op tweeëndertigjarige leeftijd, keerde Frederick Trump terug naar Duitsland, waar zijn moeder haar intussen welgestelde zoon in contact bracht met verscheidene huwbare dames. Maar Frederick liet zijn oog vallen op een vrouw die bij zijn moeder niet in goede aarde viel, een twintigjarige blondine die Elizabeth Christ heette. Deze Elizabeth, die pas zes was toen haar aanstaande echtgenoot de benen nam naar Amerika om aan de Duitse dienstplicht te ontkomen, was in de tussentijd opgegroeid tot een weelderig geschapen volwassene. De voorliefde van de mannelijke Trumps voor rondborstige blondines zou ook een familietraditie worden.

Frederick nam zijn kersverse bruid mee naar Amerika en bleef loeren op mogelijkheden om zijn fortuin, dat omgerekend naar het huidige prijspeil zeker een half miljoen dollar waard was, nog te vergroten. Maar Elizabeth kon niet aarden in het drukke New York met zijn grote verschillen tussen arm en rijk. Ze kwijnde weg van heimwee en in 1904 besloot Frederick met zijn jonge vrouw en hun dochtertje de boot terug te nemen naar Duitsland.

Enmaal aangekomen moest hij de autoriteiten zover zien te krijgen dat ze zijn dienstplichtontduiking over het hoofd zouden

zien. Hij hoopte indruk op hen te maken met het fortuin dat hij het land binnenbracht en gaf in september 1904 in een officiële brief de volgende verklaring voor zijn afwezigheid: ‘Ik ben niet naar Amerika geëmigreerd om de dienstplicht te ontduiken maar om een profijtelijke broodwinning te zoeken waarmee ik mijn moeder kon ondersteunen.’⁴ De Duitse autoriteiten traptten er niet in en wezen hem uit.

Niemand heeft Donald Trump nog de vraag voorgelegd of deze episode uit zijn familiegeschiedenis een rol heeft gespeeld bij zijn onconstitutionele voorstel om circa elf miljoen immigranten die illegaal het land zijn binnengekomen te deporteren, inclusief degene met kinderen die Amerikaans staatsburger zijn, en of hij eraan heeft gedacht toen hij zei te willen verhinderen dat Amerikaanse militairen met een islamitische geloofsovertuiging naar de vs kunnen terugkeren.

Terug in New York bleef het Frederick voor de wind gaan.⁵ In haar gedetailleerde biografie schrijft Gwenda Blair dat Frederick enige tijd als barbier werkzaam was, een slecht betaald beroep dat niet lijkt te passen bij iemand die vooral veel geld leek te willen verdienen. Ze merkt op dat *barbershops* in die tijd ook tabak verkochten, maar ook dat zal niet veel extra in het laatje hebben gebracht. Vaak waren dit soort kapperszaken echter ook dek-mantels voor illegale bedrijven. Aangezien mannen met dubieuze bezigheden er gemakkelijk binnen konden lopen om zich te laten scheren of om gewoon een praatje te maken, boden dit soort kapperszaken ook de mogelijkheid om bedrijfsinformatie te vergaren en deel te nemen aan clandestiene transacties met de vele etnische criminele elementen in de grote stad.

Wat hij daar ook uitspookte, zijn fortuin kon Frederick niet vrijwaren van het lot dat in 1918 meer dan twintig miljoen mensen over de hele wereld trof: ook hij overleed aan de grieppandemie. Hij werd opgevolgd door een nieuwe, al even nijvere Trump, Donalds vader Fred.